

Sectia de Medicina Veterinara

Punct de vedere exprimat de

Domnul Prof. univ. dr Radu Moga- Manzat

CU PRIVIRE

LA PROIECTUL NOULUI PLAN DE MĂSURI DE URGENȚĂ

PENTRU APROBAREA OUG ÎN VEDEREA SUPRAVEGHERII, PREVENIRII ȘI CONTROLULUI PPA

ÎN ROMÂNIA

Din nou avem un proiect de program deosebit de stufos (35 de pagini), care cuprinde câteva sute de acțiuni pe care trebuie să le aibă în vedere o mulțime de specialiști și de conducători locali spre executare, din 8 ministere. Vechea metodă de a disipa răspunderea pentru insuccese în cât mai multe direcții, cu ajutorul căreia până la urmă de fapt nimenea nu va răspunde de nimic, se dovedește în continuare practicabilă. Pentru că iată, dacă în urmă cu numai vreo 3 ani (semnalată în 31.07.2017), aveam doar în 3-4 județe declarată boala, acum o avem în 40 de județe, respectiv în toată țara, cu 4266 de focare confirmate, dintre care 91 de ferme comerciale (ultimul, de 20000 de porci, în urmă cu câteva zile, aproape de granița de vest). La mistreți lucrurile se prezintă asemănător (5268 cazuri din 40 de județe). Ce s-a încercat și nu s-a putut realiza din propunerile avansate atunci ?. ASF a mai fost semnalată în CE (Portugalia, Spania, Italia, Olanda, Belgia s.a. dar **niciodată și niciunde în Europa această maladie nu a cunoscut o asemenea extindere, ca în prezent în România, respectiv să cuprindă toată țara, și încă într-un timp așa de scurt.** Explicația mea ar fi că la noi aproape tot timpul s-a operat cu jumătăți de măsură, din lipsă de spirit de răspundere, de implicare și de profesionalism. Personal am început să cred că și în domeniul nostru –ca și în majoritatea celorlalte domenii de activitate-, ultimul lucru de care mai pare a fi nevoie este înțelepciunea și competența. Acestea au fost înlocuite cu succes de diplome și titluri științifice contrafăcute, precum și de denumiri bombastice de funcții politico-administrative, dedicate.

Am citit cu atenție textul noului proiect legislativ și am remarcat o mulțime de formulări discutabile sau de mici erori rezultate dintr-o traducere automată a unor texte din l.engleză, dar mi-am dat seama că noi, corectându-le punctual

nu facem decât să venim în întâmpinarea celor care, în ziua scadențelor care va veni, să poată să exclare: *”Bine dar noi nu am conceput draftul proiectului de capul nostru, ci cu sprijinul și participarea specialiștilor din ASAS, universități, institute de cercetări și centre de combatere a bolilor, a comitetelor de intervenție în situații de urgență, a consiliilor județene, precum și prin implicarea cadrelor din ministerele cărora le revin obligații în realizarea măsurilor de supraveghere, profilaxie și combatere a acestei pandemii. Inclusiv în operațiunile de asanare a teritoriului”.*

În acest context, pentru a nu ne mai învârti în cerc, m-am decis să avansez un proiect propriu, scurt și concis, care cred că ar avea serioase șanse de reușită, dacă ar fi aplicat ca atare, respectiv fără modificări notabile. Un proiect bazat pe măsuri logice și epidemiologice, ca și pe măsuri aplicate deja parțial în unele țări care au avut rezultate salutare, e drept că în situații de mai mică anvergură decât cea actuală de la noi. Știu că propunerea mea va fi întâmpinată (dacă va fi făcută cunoscută) cu mult scepticism și o mulțime de obiecții din partea celor prea puțin dispuși să o analizeze, sau cel puțin să o citească. M-am gândit la obiecțiile posibile, venite din toate direcțiile, și cred că există răspunsuri satisfăcătoare pentru toate, cu condiția să fim dispuși să ieșim pentru o vreme din starea de anestezie în care ne găsim.

În primul rând trebuie să acceptăm că România are niște particularități socio-economice care nu trebuie ignorate. Populația României (de sus și până jos, pe verticală și pe orizontală) dintotdeauna a fost antrenată în tot felul de stratageme de eludare a legilor, regulamentelor și ordinelor, cu rezultatele cunoscute care cel mai adesea au anulat eficacitatea măsurilor utile, deși alteori au și ajutat-o să supraviețuiască, evitând unele măsuri distructive. De aceea, trebuie conceput un program care să nu lase loc eludărilor, prin aplicări aparente și cosmetizate.

O astfel de primă măsură ar fi interzicerea cu desăvârșire a creșterii porcului în gospodăriile populației, pentru o perioadă discutabilă, de 3-4 ani. Dar aceasta nu pur și simplu interzicând și amenințând populația cu măsuri coercitive, ci prin cointeresarea tuturor părților implicate. Crescătorii să primească la preț redus (prin vouchere/tichete anuale) un număr de Kg de carne de porc în carcasă, corespunzător numărului de membri de familie și a nr de porci crescuți în anul anterior în gospodărie. Statul va despăgubi abatorul sau producătorul cu diferența de bani /kg până la prețul pieței. Acțiunea trebuie să se desfășoare simultan prin: lichidarea efectivelor existente în gospodăriile crescătorilor privați, asanarea teritoriului, distribuirea de carcase tranșate corespunzător drepturilor convenite către crescători, despăgubirea

proprietarilor de animale și a abatoarelor sau proprietarilor de exploatații comerciale de porcine . Orice export de carne sau produse din carne de porc trebuie sistat pe perioada respectivă. Statul va putea valorifica carnea porcilor sănătoși preluați de la populație, din curțile neinfectate, evident în baza unor examene veterinare competente, sacrificați în mici abatoare dedicate temporar scopului, prin prelucrare industrială. Produsele obținute trebuie să fie valorificate comercial doar în județele de proveniență. Totul trebuie să se desfășoare relativ rapid. De asemenea, carnea și produsele de la sacrificările normale provenite din exploatații comerciale indemne, trebuie să fie valorificate pe cât posibil doar în zona respectivă. Porcii din curțile în care a fost diagnosticată sau suspionată boala trebuie uciși și ecarisați conform dispozițiilor legale. Operațiunile de curățare, distrugerea cadavrelor, dezinfecție, ecarisare, de neutralizare a furajelor etc rămân în grija organelor competente locale. Organele sanitare veterinare și cele de ordine trebuie să verifice zilnic corectitudinea acțiunilor efectuate. Exploatațiile de porcine comerciale trebuie atent biosecurizate pe toată perioada, iar dacă în perioada respectivă se diagnostică ASF, se va proceda la fel ca în cazul gospodăriilor populației.

Detalierea tuturor măsurilor care s-ar impune dacă s-ar merge pe concepția schițată mai sus, s-ar extinde pe multe pagini, măsurile concrete fiind cunoscute. Importantă ar fi acceptarea concepției în ansamblu, ca urmare a unei analize atente și competente. Printre numeroasele obiecții ridicate într-un asemenea caz, cred că printre cele mai importante obiecții ar fi că un asemenea concept ar necesita cheltuieli foarte mari, neprevăzute în bugetul guvernamental. Personal am însă credința că pe termen mediu proiectul analizat de niște economiști competenți, luând în calcul toate cheltuielile și toate beneficiile, s-ar dovedi nu numai necostisitor, ci chiar profitabil. În același timp ar trebui luată în calcul și alternativa cazului că dacă nu se aplică acest program, mergându-se pe calea cunoscută, în care caz se vor înregistra exclusiv pierderi. Resping *ab initio* și obiecția că în felul acesta populația ar avea de suferit din lipsă de carne și produse din carne de porc de pe piață. În primul rând și acum circa 80% din consumul de carne și produse provin din import (această afirmație provine din presă și nu o pot proba), crescătorii ar putea să fie mulțumiți că lucrează mai puțin, respectând în continuare tradițiile de sărbători, cu carnea și produsele de porc. Recolta de furaje obișnuit rezervată porcilor se va putea valorifica cu niște viței sau berbecuți , din rase de carne, eventual procurați cu sprijinul statului. Practic, cred că producătorii privați nu ar mai avea de ce să se plângă, pentru că ar beneficia și de carnea de porc, și de

ceva câștiguri în bani suplimentare. Abatoarele și procesatorii ar fi mulțumiți să aibă producția valorificată constant, iar Statul și Asigurările ar trebui să fie cei mai mulțumiți, scăpând de această povară costisitoare, cu imense pierderi aduse prin despăgubiri, subvenții, cheltuieli de personal etc. Nici populația nu ar avea de ce să fie nemulțumiți. Nu se pune deloc problema scăderii efectivelor de porcine, ci doar mutarea pentru o vreme a ponderii quantumului producției din sectorul gospodăriilor populației în cel al unităților comerciale specializate. **Să nu uităm că și în prezent, în multe țări occidentale foarte bogate, porcii crescuți în sistem gospodăresc au devenit o raritate, în timp ce sectorul fermelor specializate produce suficient de multă carne de porc încât să ne îndeustuleze și pe noi.**

Dacă printr-o întâmplare neobișnuită cineva dintre decidenții noștri de la vârf se învrednicește să studieze cu bună voință sau cel puțin să citească cu răbdare programul expus succint mai sus, mă aștept ca reacția să vină prompt: Nu se poate! Eu afirm însă că nu numai că se poate, dar și că va fi singura cale de urmat realistă, în faza evolutivă avansată în care ne aflăm acum, date fiind caracteristicile cu totul particulare ale virusului ASF și ale pandemiei pe care o produc. Desigur că în prima etapă principalele impedimente întâlnite ar fi de natură birocratico-financiaro-organizatorică, dar acestea nu ar fi insurmontabile, dacă ar exista angajamentul și dorința fermă de rezolvare a tuturor impedimentelor.

În fine, mai vreau să spun că, dacă s-ar ajunge totuși la concluzia că programul propus pare să fie logic și fezabil, personal mă ofer benevol să consilies persoanele sau instituțiile implicate, fără niciun beneficiu material.